

Ročník XXIII.

prosinec 2014

číslo 12

Valašská koleda

Tož my jsme prosím chudí lidé
z valašských kopců z kotárů
a přišli jsme k vám po koledě
tak prostince a bez darů

Děťátko se nám narodilo
a to je naše zlato
My vám je nesem ukázat
a nechceme nic za to

Má naši lásku je mu teplo
v mámině vlnáku
a zatím se mu vůbec nechce
nějakých zázraků

Tož buďte tady spánembohem
a buďte zdraví veselí
a ať vám přišší Štědrý večer
děťátko Boží nadělí

Bohumil Pavlok

Úvodem

Na oslavě 17. listopadu presidenti okolních států viděli, že nejsme tupí. M. Zeman poslal zvací dopis do Kremlu. Jestli Putin přijede, vyjdeme na Václavské náměstí - ve jménu svém, okupovaného Krymu, mrtvých z malasijského letadla, zabíjených na Ukrajině, zavražděných ruských novinářů ...

Paměť národa ocenila větší osobnosti než Ing. Zeman ve Vladislavském sále. Česká učitelka Dana Vargová, německý překladatel Manfred Matthies, maďarský intelektuál János Kenedi, slovenský kněz Anton Srholec a polský disident Kornel Morawiecki se stali laureáty Cen Paměti národa 2014.

Jan Rybář navrhuje na presidenta Marka Ebena. Šíříme to. Aby se zvolení kandidátů navržených politiky opět nestalo sebehanou národa.

Advent je téměř neznámé slovo, společnost žije něčím jiným ... Také se mi už nechce myslet na Ukrajince, ale není zbylí. Žijí v nejistotě a ohrožení, mnozí budou mít horší Vánoce než loni.

Kdo hledá hlubší smysl života, má komu naslouchat, nejen římskému biskupu Františkovi. Rozhovor s Prof. M.C. Putnou najdete na:

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10095426857-interview-ct24/214411058041120> . /v

„ANDĚL PÁNĚ“ TŘÍKRÁT DENNĚ

Vzdělání lidé, i když nevěří v Kristovo božství, slaví také Advent a Vánoce. Vědí, že je to předěl v oblasti etiky; že po starověkých systémech je to nová morálka, postavená na dokonalém vztahu k jakémukoli bližnímu. Často pozorují obraz Jiřího Mědíka. V olověné barvě oblaků prosvítá proužek světla: v pradávných lidech se pomalu probouzelo myšlení. Zatím nejasně, v mýtech a bájích. (V těch ještě dnes žijí přírodní lidé - třeba Masajové). Mýty a báje se obracely k tajemným počátkům: odkud zlo, odkud bolest? Z mýtů a bájí se rodí filozofie - to jsme již u východních kultů a nauk, u Řeků i Římanů. „Aurea prima...aetas“? Lidé konstruují dojemné pokusy o řešení situace člověka. (Miliony v nich žijí na Dálném východě dodnes). U Vyvoleného Národa vznikne z mýtu teologie, Starý Zákon. Velký Neznámý už má jméno: JHVH. Je shovívavý (2 Petr 3). Čeká, až tu bude někdo chápající srdcem: bude to posléze Nazaret, Betlém, Jeruzalém ... Zvěstování. Pro křesťany dodnes nejdůležitější a nejužasnější okamžik dějin lidstva. Miliony lidí z něho žijí dodnes.

Jan Rybář

Obchod s lidmi je ranou na těle současného lidstva, ranou na Kristově těle. Je to zločin proti lidskosti, řekl římský biskup František.

Na začátek prosince František sezval jedenáct významných představitelů křesťanských církví a světových náboženství k debatě o nerespektování svobody a důstojnosti všech lidí. Pozvaný je i Tomáš Halík.

Ten řekl: „Otroctví se dnes týká zhruba 40 milionů lidí, hlavně žen a dětí. Na prvním místě je Indie, na druhém Čína, na pátém Rusko. Česko (spolu s Maďarskem) je třetí v Evropě s 38 tisíci lidí v otrockém postavení. Jde hlavně o ženy zavlčené mafii z Ruska a Ukrajiny do nevěstinců a zahraniční dělníky bez dokladů. Také od nás jsou ženy prodávány do sexuálního otroctví do ciziny podvodnými agenturami. V Africe jsou z unesených dětí vojáci.“

Hůře než naše země je na tom jen Albánie a Černá Hora.

T. H. při přijímání Templetonovy ceny prohlásil: „Kdo zavírá oči před ranami v našem světě, nemá právo říci: Můj Pán a můj Bůh. Bůh, který nenese rány, je mrtvý Bůh. Když mi někdo nabízí svého Boha, ptám se: Je to Bůh lásky, zraněný utrpením našeho světa? Já nejsem ochoten věřit v žádného jiného Boha.“

FRANTIŠEK V TURECKU

**„Většina lidí chce mír,
někdy však nemá sil se jej dovolat.“**

„Potřebujeme dialog, který prohloubí poznání a pronikavě docení množství toho, co nás spojuje, a současně nám umožní moudře a klidně zvážit rozdíly, abychom se z nich mohli poučit. Je zapotřebí trpělivě rozvíjet závazek vytváření pevného míru založeného na respektování základních práv a povinností pojících se k důstojnosti člověka. Na této cestě lze překonat předsudky a falešné obavy a přenechat prostor účtě, setkání a rozvoji těch lepších energií ku prospěchu všech.

Pokud však chceme dospět k tomuto cíli, je zcela zásadní, aby se muslimští, židovští a křesťanští občané těšili stejným právům a respektovali stejné povinnosti. ... Pokud budou účinně zaručeny všem, řekl, podnítí rozkvět přátelství a stanou se výmluvným znamením pokoje. Blízký východ, Evropa i svět očekávají tento rozmach. Zejména Blízký východ je již dlouhé roky dějištěm bratrovražedných válek, které jako by vznikaly jedna z druhé, jako by jedinou možnou odpovědí na válku a násilí musela být vždycky nová válka a další násilí.

Jak dlouho ještě bude muset trpět Blízký východ nedostatkem míru? Nesmíme si zvyknout na pokračování konfliktů, jako by nebyla možná změna situace k lepšímu! S pomocí Boží můžeme a musíme stále obnovovat odvahu k míru! Tento postoj vede k věrnému, trpělivému a rozhodnému využívání všech vyjednávacích prostředků a k dosažení konkrétních cílů míru a udržitelného rozvoje.

... k dosažení cíle tak vysokého a naléhavého může významně přispět mezináboženský a mezikulturní dialog, takže bude odložena jakákoli forma fundamentalismu a terorismu, které vážně pošlapávají důstojnost všech lidí a manipulují náboženstvím. Proti fanatismu a fundamentalismu, proti iracionálním fobiím, které podněcují nedorozumění a diskriminace, je nezbytné klást solidaritu všech věřících. Jejimi pilíři jsou úcta k lidskému životu a náboženské svobodě, jež je svobodou kultury a svobodou žít podle náboženské etiky, dále úsilí zaručit všem to, co je nezbytné k důstojnému životu, a konečně péče o životní prostředí.

Zvláště naléhavě toho dnes mají zapotřebí státy Blízkého východu, aby mohly konečně úspěšně rozvinout mírový proces, odmítnout válku a násilí, následovat dialog, právo a spravedlnost.

Až dodnes jsme totiž bohužel svědky vážných konfliktů. Zvláště v Sýrii a Iráku teroristické násilí nejeví známky ústupu. Jsou pošlapávána nejelementárnější humanitární práva vězňených a celých etnických skupin; došlo a dosud dochází k těžkému pronásledování poškozujícím menšiny, zejména - ale nejenom - křesťany a jezidy. Stovky tisíc lidí bylo nuceno opustit svoje domy a svoji vlast, aby si zachránili život a zůstali věrni svojí víře.

Turecko, které velkodušně přijalo velké množství uprchlíků, se přímo účastní této dramatické situace u svých hranic a mezinárodního společenství má morální povinnost mu pomoci v péči o uprchlíky.

Spolu s nezbytnou humanitární pomocí není možné zůstat lhostejnými před tím, co vyvolalo tyto tragédie. Zdůrazněním toho, že je dovoleno zastavit nespravedlivého útočníka,

Foto: Eugen Kukla

vždy však při respektování mezinárodního práva, chci také připomenout, že nelze svěřit řešení tohoto problému pouze vojenské odpovědi.

Je zapotřebí mocného společného úsilí, založeného na vzájemné důvěře, která umožní trvalý mír a dovolí, aby se konečně začalo investovat nikoli do zbraní, ale do opravdového zápasu, jenž je hoden člověka, totiž do boje proti hladu a nemocem, za udržitelný rozvoj a ochranu stvoření a do odstraňování mnoha forem chudoby a marginalizace, jež nechybějí ani v moderním světě.

Turecko svými dějinami, svou zeměpisnou polohou a důležitostí, kterou má v tomto regionu, nese velkou zodpovědnost: jeho rozhodnutí a příklad mají zvláštní hodnotu a mohou být značnou pomocí při setkávání civilizací a při hledání průchodných cest míru a autentického pokroku.

Kéž Nejvyšší žehná a chrání Turecko a pomá-

há mu být účinným a přesvědčeným tvůrcem pokoje!“

Při setkání s Bartolomějem I. v patriarchálním kostele sv. Jiří:

„Setkat se, dívat se jeden druhému do tváře, vyměnit si objetí pokoje, modlit se za sebe navzájem – to jsou podstatné dimenze cesty, která vede ke znovunastolení plného společenství, ke kterému směřujeme. To vše neustále předchází a doprovází další podstatná dimenze této cesty, kterou je teologický dialog. Autentický dialog je vždycky setkáním lidí, kteří mají jméno, tvář a dějiny a nikoli pouhá konfrontace idejí.

Platí to především pro nás křesťany, protože pro nás je pravdou osoba Ježíše Krista. Příklad sv. Ondřeje, který spolu s jiným učedníkem přijal pozvání božského Mistra: „Pojďte a uvidíte“ a „ten den zůstali u něho“ (Jan 1,39), nám jasně ukazuje, že křesťanský život je osobní zkušenost, proměňující setkání s Tím, který nás miluje a chce nás spasit. Také křesťanská zvěst se šíří díky lidem, kteří milují Krista, a proto nemohou nepředávat radost z toho, že jsou milováni a spaseni. Příklad apoštola Ondřeje je znovu inspirující. Ten poté co následoval Ježíše do míst, kde bydlel, a zůstal u něho, „nejdříve nalezl svého bratra Šimona a řekl mu: »Našli jsme Mesiáše!« a přivedl ho k Ježíšovi“ (Jan 1,40-42). Je proto jasné, že ani dialog mezi křesťany se nemůže vyhýbat této logice osobního setkání.

Považuji za důležité vyzdvihnout respekt vůči tomuto principu jako podstatnou a vzájemnou podmínku znovunastolení plného společenství, které nespočívá ani

v podrobenosti jednoho druhému, ani v pohlcení jednoho druhým, nýbrž spíše v přijetí všech darů, které Bůh dal každému, aby celému světu zjevil obrovské tajemství spásy uskutečněné Kristem Pánem skrze Ducha svatého. Chci ujistit každého z vás, že k dosažení kýženého cíle plné jednoty, katolická církev nezamýšlí vznášet žádné požadavky kromě vyznání společné víry a že jsme připraveni společně ve světle učení Písma a zkušenosti prvního tisíciletí hledat takové způsoby, které zaručí nezbytnou jednotu církve v nynější situaci: jediné, co si přeje katolická církev a co hledám jako biskup Říma – „církev, která předsedá v lásce“ – je společenství s pravoslavnými církvemi. Toto společenství bude vždycky plodem lásky, která je nám vyлита do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán (Řím 5,5), bratrské lásky, která dává výraz duchovnímu a transcendentnímu svazku, který nás pojí jakožto Pánovy učedníky.

V dnešním světě se mocně zvedají hlasy, které

nemůžeme neslyšet a které po našich církvích požadují, abychom až do dna prožívali, že jsme učedníky Pána Ježíše Krista. První z těchto hlasů patří chudým. Ve světě je příliš mnoho mužů a žen, kteří trpí těžkou podvýživou, rostoucí nezaměstnaností, vysokým stupněm nezaměstnanosti mladých lidí a zvyšováním sociální exkluze, která může vést ke kriminální činnosti a dokonce k náboru do řad teroristů. Nemůžeme zůstat lhostejnými vůči hlasům těchto bratří a sester. Žádají po nás nejenom materiální pomoc, která je v mnoha okolnostech nezbytná, ale především pomoc při obraně jejich důstojnosti jakožto lidí, aby mohli najít duchovní energii, povznést se a být opět protagonisty svých dějin. Žádají nás rovněž, abychom ve světle evangelia bojovali proti strukturálním příčinám chudoby: nerovnosti, nedostatku důstojné práce, země a obydlí, upírání sociálních a pracovních práv. Jako křesťané jsme povoláni společně přemáhat onu globalizaci lhostejnosti, která – jak se zdá – má dnes navrch nad novou civilizací lásky a solidarity. Druhý hlas, který silně volá, je hlasem obětí konfliktů v mnoha částech světa. Tento hlas slyšíme znít velmi dobře tady, protože některé sousední národy jsou postiženy krutou a nelidskou válkou. S velikou bolestí myslím na početné oběti nelidského a nesmyslného atentátu, který v těchto dnech zasáhl věřící muslimy během modlitby v nigerijské městiště Kano. Rušit mír nějakého národa, páchat nebo schvalovat jakékoli násilí, zvláště na slabých a bezbranných osobách, je nejtěžším hříchem proti Bohu, protože je výrazem nerespektování Božího obrazu v člověku. Hlas obětí konfliktů nás nutí k urychlenému pokračování v cestě ke smíření a společenství mezi katolíky a pravoslavnými. Ostatně, jak můžeme věrohodně zvěstovat poselství pokoje, které přichází od Krista, pokud se mezi námi nadále vyskytuje soupeření a sváry. Třetí hlas, který nás interpeluje, patří mládeži. Dnes je bohužel mnoho mladých lidí, kteří žijí bez naděje, přemoženi nedůvěrou a rezignací. Mnozí mladí, ovlivnění dominantní kulturou, hledají radost jenom ve hmotném majetku a v uspokojení momentálních emocí. Nové generace nebudou moci nikdy získat pravou moudrost a udržovat naději, pokud my nebudeme schopni uplatňovat a předávat autentický humanismus, který pramení z evangelia a z tisícileté zkušenosti církve. Jsou to právě mladí – myslím zejména na množství pravoslavných, katolíků a protestantů, kteří se scházejí na mezinárodních setkáních pořádaných komunitou Taizé. Ti nás vybízejí, abychom učinili krok vpřed k plnému společenství. A to nikoli proto, že neznají význam odlišností, které nás dosud rozdělují, ale protože dovedou vidět dál a jsou schopni chápat to podstatné, co nás již spojuje.“

V salesiánské oratoři v Istanbulu:

„Drazí chlapi a děvčata!
Velmi jsem si přál setkat se s vámi - mladými z Turecka, ze Sýrie, z Iráku a dalších zemí Blízkého východu a Afriky. Reprezentujete

stovky svých vrstevníků, z nichž mnozí jsou uprchlíci, jimž denně poskytují péči zdejší salesiáni. Chci vám vyjádřit svoji účast na vašem utrpení a doufám, že tato moje návštěva s Pánovou pomocí přinese trochu útěchy do vaší obtížné situace, která je smutným důsledkem vyhrocených konfliktů a válek, které jsou vždycky zlem, a problémy nikdy nevyřeší, ba naopak rozmnoží.

Uprchlíci jako vy se ocitají často na dlouhou dobu zbaveni primárních dober: důstojného bydlení, zdravotní péče, škol, zaměstnání. Museli jste opustit nejenom materiální dobro, ale především svobodu, blízkost rodině, svoje životní prostředí a kulturní tradice. Ponižující stav, ve kterém jsou nuceni žít mnozí uprchlíci, je netolerovatelný! Proto je třeba vyvinout maximální úsilí k odstranění příčin tohoto stavu. Apeluji na větší mezinárodní souhru směřující k vyřešení konfliktů, které působí krveprolití zemích vašeho původu, k odstranění dalších příčin, které nutí lidi opouštět svoji vlast, a k vytváření situace, jež by vám umožnila zůstat nebo se vrátit. Vybízím všechny, kteří velkodušně a věrně usilují o spravedlnost a pokoj, aby neztráceli elán. Obracím se na politické představitele, aby měli na paměti, že obrovská většina jejich spoluobčanů chce mír, třebaže někdy už nemá sílu a hlas se jej dovolat!

Četné organizace dělají pro uprchlíky mnoho. Mám především radost z efektivního působení mnoha katolických institucí, které nabízejí pomoc mnoha lidem v nouzi bez jakékoli diskriminace. Tureckým institucím chci vyjádřit uznání za velké úsilí, které vyvíjejí ve prospěch uprchlíků, zejména syrských a iráckých, a za konkrétní úsilí ve snaze nalézt uspokojení jejich požadavků. Doufám, že jim nebude chybět také nezbytná pomoc mezinárodního společenství.

Drazí mladí, neklesajte na mysli. S pomocí Boží neustále doufejte v lepší budoucnost, navzdory těžkostem a překážkám, které na vás nyní doléhají. Katolická církev je vám nablízku také prostřednictvím cenné práce salesiánů a kromě jiné pomoci vám nabízí možnost vzdělání a formace. Vždycky pamatujte, že Bůh nezapomíná na žádné ze svých dětí a že nejmenší a nejvíce trpící jsou Jeho Otcovskému srdci nejbližší.

Ze svoji strany a spolu s celou církví se budu nadále s důvěrou obracet k Pánu a prosit Jej o inspiraci pro ty, kdo nesou zodpovědnost a mír bez otálení a opravdu konkrétně. Církev prostřednictvím svých sociálních a charitativních organizací zůstává po vašem boku a bude se vás před světem nadále zastávat. Kéž vám všem žehná Bůh!“

TISKOVÁ KONFERENCE FRANTIŠKA v letadle z Istanbulu do Říma 1.12.2014

Novinářku turecké televize zajímaly aspekty mezináboženského dialogu, zejména postoje islamofobie, které ve svém uvítacím projevu zmínil turecký prezident Erdogan, a současné blízkovýchodní christianofobie, o níž zase mluvil papež František.

„Vaše otázky by vydaly na knihu ... Řeknu něco o mezináboženském dialogu, islamofobii a christianofobii.

Začneme islamofobií – je pravda, že teroristické akce, nejenom v blízkovýchodní oblasti, ale také v Africe, vyvolávají reakci typu: „Je-li toto islám, tak se rozzlobím“. Mnohé a mnohé muslimy to uráží a tvrdí: „Ne, my nejsme takoví. Korán je knihou pokoje, prorockou knihou pokoje. Islám není takový“. Chápu to a upřímně si myslím, že nemůžeme o všech muslimech mluvit jako o teroristech. Stejně jako nelze říci, že by všichni křesťané byli fundamentalisté, ačkoli takovéto skupinky také mezi sebou máme, jako ve všech náboženstvích. Před prezidentem Erdoganem jsem vyslovil přání, aby všichni představitelé islámu – političtí, náboženští i akademičtí – jasně promluvili a odsoudili teroristické činy. To by většině islámského lidu pomohlo říci ne. Nejdříve je však musí slyšet z úst svých představitelů. Všichni totiž potřebujeme celosvětové odsouzení, a to také z muslimské strany.

Christianofobie opravdu existuje a nechci tu uživat eufemismy. Vyhánějí nás, křesťany, z Blízkého východu. Někdy, jak jsme viděli v Iráku v mosulské oblasti, musí křesťané odejít a všechno zanechat, nebo zaplatit daň, i když to k ničemu není. V jiných státech nás zase vyhánějí diplomaticky a v rukavičkách. (...) Jako by tu byla vůle, aby už křesťané neexistovali, aby nezůstalo nic křesťanského. Na Blízkém východě za tím stojí terorismus, za diplomatickým vyháněním v rukavičkách zase něco jiného a nikoli dobrého.

Za třetí, mezináboženský dialog. Možná nejkrásnější rozhovor jsem v této souvislosti navázal s předsedou Úřadu pro náboženské záležitosti a jeho týmem. Již před půldruhým měsícem, když ve Vatikánu předával své pověřovací listiny nový turecký vyslanec u Svatého stolce, jsem v tomto muži poznal hluboce zbožného a vynikajícího člověka.

A předseda onoho úřadu měl tutěž školu. Vyslovil jednu velice pěknou věc: Pokud se zdá, že je mezináboženský dialog u konce, musíme učinit kvalitativní skok. Mezináboženský dialog totiž není pouhá výměna názorů na různou problematiku, ale skutečný rozhovor mezi věřícími lidmi různých příslušností. A to je na tom krásné – muž či žena se totiž setkávají s jiným mužem či ženou a vyměňují si své zkušenosti. Nemluví se pouze o teologii, ale náboženských prožitcích. Takto pokročíme kupředu... Setkání na úřadě pro náboženské záležitosti bylo skutečně kvalitní a velmi mne potěšilo.

Když se ještě vrátím k prvním dvěma aspektům, zejména islamofobii, je nutné vždy rozlišovat, co nám nabízí určité náboženství a jak poté konkrétně s touto nabídkou naloží určitá vláda. Možná se definuje jako islámská, židovská nebo křesťanská. Vláda se ale nevykonává z titulu náboženské příslušnosti, mezi tím je propastný rozdíl. Je tudíž třeba rozlišovat, protože se často užije nějaké jméno, ale skutečnost neodpovídá jmenovanému náboženství...“

Druhá turecká novinářka: „Když jste se modlil v Modré mešitě, obracel jste se k Bohu?“

„Jel jsem do Turecka jako poutník, nikoli jako turista. Hlavní důvod byl náboženský – svátek sv. Ondřeje, který jsem si přál sdílet s patriarchou Bartolomějem. Když jsem pak ale vstoupil do mešity, nemohl jsem říci: Teď je ze mne turista. Nikoli, celý pobyt byl náboženský. Spatřil jsem onu nádheru a naslouchal výklad muftího, který vše dobře a velice mírně vysvětloval, a to i pomocí Koránu, kde se mluví o Marii a Janu Křtiteli. V onu chvíli jsem cítil potřebu modlit se. Navrhl jsem: Pomodlíme se chvilku? A muftí souhlasil. Osobně jsem se opravdu modlil – za Turecko, za mír, za muftího, za všechny, i za sebe, protože to potřebuji. Hlavně jsem se modlil za mír. Řekl jsem: Pane, už dost válekám. Byla to skutečně chvíle upřímné modlitby.“

Ruský novinář pravoslavného vyznání poděkoval Františkovi za snahu o sblížení s pravoslavným světem a ptal se na vztahy s moskevským pravoslavným patriarchátem.

„Před měsícem u příležitosti biskupské synody přijel do Říma metropolita Hilarion. Požádal mne o schůzku nikoliv jako delegát synody, nýbrž jako předseda komise pro dialog pravoslavné a katolické církve. Sešli jsme se, ale o tom později. Chtěl bych se nejdříve zmínit o pravoslaví jako takovém. Myslím, že s pravoslavnými církvemi jsme na cestě. Tyto církve mají svátosti, apoštolskou posloupnost. Na co tedy máme čekat? Až se teologové dohodnou? Takový den nikdy nenastane, o tom vás ujišťuji, jsem tady dosti skeptický. Teologové pracují dobře, ale já si vzpomínám na to, co

Athenagora údajně řekl Pavlu VI.: „Pošleme všechny teology na ostrov, ať si tam přemýšlejí, a půjdeme dál sami.“ Myslím jsem si, že ten výrok není pravdivý, ale patriarcha Bartoloměj mi to vyvrátil. Nemůžeme čekat: jednota je pouť, společná cesta. To je duchovní ekumenismus – společná modlitba, práce, charitativní díla, výuka... Potom je tu ekumenismus krve, když se zabíjejí křesťané. A tady máme hodně mučedníků, počínaje těmi ugandskými, napůl anglikány a napůl katolíky, kteří byli svatořečeni před padesáti lety. Vrazi se jich neptali, jestli jsou katolíci nebo anglikáni. Krev se tu smísila. Naši mučedníci na nás volají: Jsme jedno. Už jsme dosáhli jednoty, v duchu a v krvi. (...) Myslím tedy, že musíme s odvahou pokračovat touto cestou. Jistě, také na univerzitních katedrách, ale především kráčet dál. Nyní řeknu možná něco nepochopitelného. Východní katolické církve jistě mají právo na existenci, ale uniatismus je slovo z jiných časů. Dnes tak mluvit nemůžeme. Musíme najít jinou cestu.

A nyní už „přistaneme“ v Moskvě. S patriarchou Kyrilem existuje společná vůle po setkání. Dal jsem mu vědět, že přijedu, kam si bude přát, a on chce totéž. V poslední době ale má tolik starostí kvůli válce, že je setkání s papežem druhořadé. Nicméně se chceme

setkat a jít dál. Hilarion navrhl, aby smíšená komise katolické a pravoslavné církve studovala otázku primátu. Je totiž nezbytné hledat odpověď na otázku Jana Pavla II., který řekl: Pomozte mi najít takovou formu primátu, na které bychom se shodli.“

Novinář z listu Italské biskupské konference citoval z nedělní pravoslavné bohoslužby v istanbulském patriarchálním kostele.

K dosažení křesťanského cíle plné jednoty, katolická církev nezamýšlí vznášet žádné po-

žadavky“. Souvisí tato věta s otázkou papežského primátu?

„Nejde tu o požadavek, ale o dohodu, kterou chtějí také pravoslavní. Musíme se dohodnout a najít formu odpovídající prvním stáletím. Učiním odbočku: To, co nehlouběji vnímám na této cestě jednoty, vyjadřovala sobotní homilie o Duchu svatém. Pouze cesta Ducha je správná. On překvapuje, ukazuje nám, v čem je problém, je tvořivý. Náš problém – který vyzní jako sebekritika, ale více méně je to totéž, co jsem řekl při generální kongregaci před konkláve – je následující: Církev má vadu a hříšný návyk, že příliš hledí na sebe, jako by věřila, že má vlastní světlo. Církev ovšem nemá vlastní světlo, musí hledět na Ježíše Krista. První církevní otcové ji nazývali *mysterium lunae*, tajemství lundy, proč asi? Protože vydává světlo, avšak nikoli vlastní, nýbrž odráží sluneční záři. Když se církev příliš zahledí do sebe, nastupuje rozdělení. A to se stalo po prvním tisíciletí. Dnes jsme u oběda mluvili o místu, již nevím jakém, kde jeden kardinál předal patriarchovi papežskou exkomunikační bulu. To byl okamžik, kdy se církev dívala na sebe, a nikoli na Ježíše Krista. Myslím, že všechny problémy mezi křesťany, přinejmenším mluvím o katolické církvi, vycházejí z této sebezahledenosti a sebevztahovačnosti. Bartoloměj dnes užil jiného slova, které je také velmi pěkné, ve smyslu „introverze“... Pravoslavní primát akceptují, v dnešních litaniích se modlili za „pastýře a primase“. Jak to říkali? „Za toho, kdo předsedá“. Uznávají jej tedy, jak to dnes přede mnou řekli. Co se ale týče formy primátu, musíme se pro inspiraci vrátit do prvního tisíciletí. Nechci říci, že se církev mýlila, šla svou dějinnou cestou. Ale nynější historickou cestou církve je ta, kterou nastolil sv. Jan Pavel II. svou žádostí: Pomozte mi najít shodu ve světle prvního tisíciletí. To je klíčový bod. Když se církev zrcadlí sama v sobě, zřídka se svého bytí církvi a stává se teologickou neziskovkou.“

Španělská novinářka z listu *El Mundo* poukázala na papežovo historické gesto, když se sklonil před konstantinopolským patriarchou s prosbou o požehnání.

„Jak chcete jako římský biskup odrazit kritiku ultrakonzervativních kruhů, které hledí pode-

zíravě na obdobná vstřícná gesta?

„Dovolím si říci, že problém konzervativních skupin nemají pouze katolíci, ale také pravoslavní. Touto cestou se u nich vydávají některé kláštery. Kupříkladu je tu problém, o kterém se diskutuje už od časů bl. Pavla VI. Je to datum velikonoce, na kterém se nedokážeme dohodnout. Když se totiž budou slavit na první úplňk po 14 nisanu, s postupem let hrozí, že naši pravníci budou mít velikonoce v srpnu. Pavel VI. tedy navrhl neměnné da-

tum, shodu na jedné dubnové neděli. Bartoloměj v tom byl odvážný, připomenu jen jeden příklad, kdy malé finské pravoslavné komunity řekl, aby slavila velikonoce ve stejném termínu s luterány, aby v zemi s křesťanskou menšinou nebyly dvojí velikonoce. Totéž platí pro východní katolické církve... Jednou jsem v Římě zaslechl rozhovor východního katolíka se západním, který se připravoval na oslavu velikonoc. Ten východní říkal: Tvůj Kristus vstal z mrtvých dnes? Ale ne, náš Kristus bude vzkříšen až za měsíc! A druhý mu odpovídal: Tvůj Kristus je také můj Kristus. Datum velikonoc je tedy důležité, i když trvá odpor z naší i pravoslavné strany. Co se týče konzervativních skupin, musíme k nim mít úctu a neúnavně v katechezi a dialogu vysvětlovat, aniž bychom uráželi, špinili nebo pomlouvali. Nelze anulovat člověka tím, že se o něm řekne: To je konzervativce. To nelze. Je to Boží syn stejně jako já. Pojď a promluvíme si. Pokud nechce mluvit, je to jeho problém, ale respektuji ho. Trpělivost, mírnost a dialog.“

Francouzská novinářka se ptala na papežovo setkání s uprchlíky těsně před odletem z Turecka a zajímalo ji, proč nebylo možné navštívit nějaký uprchlický tábor.

„Ano. Chtěl jsem jít do nějakého tábora a dr. Gasbarri (organizátor programu papežských cest – pozn. překl.) počítal se vším a udělal vše, co bylo možné. Bylo by k tomu však zapotřebí jeden den navíc, což nešlo. Nebylo to možné z mnoha důvodů nejenom osobních. Požádal jsem proto salesiány, kteří pracují s mládeží z řad uprchlíků, aby je přivedli. A byl jsem s nimi těsně před tím, než jsem se vydal navštívit v nemocnici hospitalizovaného arménského patriarchu. Potom už následoval odlet. Nemohl jsem se s uprchlíky setkat. Chci při této příležitosti poděkovat turecké vládě za její velkodušnost, protože poskytla útočiště přibližně jednomu milionu uprchlíků. Víte, co to znamená jeden milion lidí, kteří přijdou a je třeba se postarat o jejich obživu, zdravotní péči, bydlení atd. Je to opravdu velkodušné! A za to chci veřejně poděkovat.“

Uvažujete o nějaké blízké návštěvě Iráku?

„Domlouval jsem se s (chaldejským) patriarchou Sako prostřednictvím vyslance kardinála Filoniho, ale návštěva prozatím není možná. Ne proto, že nechci. Kdybych jel, způsobilo by to dosti vážný bezpečnostní problém tamějším představitelům. Velice bych však rád a chci.“

Německý novinář: Mluvil jste s prezidentem Erdoganem o vstupu Turecka do Evropské unie?

„Ne, o tom jsme s Erdoganem nemluví. Je to zajímavé. Mluvili jsme o spoustě věcí, ale o tomto jsme nemluví.“

Japonský novinář se ptal na »třetí světovou válku« a jaderné zbraně. Připomněl papežovu návštěvu v italské Redipuglii, kde František mluvil o tom, že třetí světová válka pravděpodobně již po kouskách ve světě probíhá.

Na příští rok připadne 70. výročí konce

druhé světové války, jakož i tragédie atomových výbuchů v Hirošimě a Nagasaki.

„Jak bychom podle Vás my, lidské bytosti, měli jednat s těmito jadernými zbraněmi a s hrozbou ozáření? – ptal se Hiroši Išida.

„Musím říci dvě věci. Za prvé: Je to moje osobní mínění, ale jsem přesvědčen, že prožíváme třetí světovou válku po kouskách, po kapitolách, všude. Je za tím nevráživost, politické a ekonomické problémy a nejenom ty. Jsou mnohé a týkají se udržení systému, v jehož středu je bužek peněz a nikoli člověk. Obchodní problémy. Obchod se zbraněmi je děsivý a patří nyní mezi ty nejintenzivnější obchody. Myslím si, že tato realita sílí, protože existuje dodávka zbraní. Loni v září se říkalo, že Sýrie měla chemické zbraně. Myslím, že Sýrie nebyla schopna produkovat chemické zbraně. Kdo jí je prodal? Možná, že někteří z těch, kteří jí potom obviňovali, že je vlastní? Nevím. Kolem tohoto obchodu se zbraněmi existuje velká záhada.

Za druhé. Atomová energie. Vskutku, příklad z Hirošimou a Nagasaki ukazuje, že lidstvo se nepoučilo, nepoučilo. Není schopné osvojit si to, co je v této věci elementární. Bůh nám dal stvoření, abychom z této prapůvodní »před-kultury« učinili kulturu a mohli ji rozvinout. A člověk to učinil a došel až k jaderné energii, která může posloužit ve spoustě věcech, ale užívá se také k záhubě stvoření, lidstva. A stává se z toho jakási druhá forma »před-kultury«. Ona prapůvodní před-kultura se stává druhou před-kulturou, která je – nechci říci konec světa – ale jakási mezní, konečná před-kultura. Potom bude nutné začít od začátku. Je hrozné, jak tato vaše dvě města musela začít od začátku.“

Italská novinářka F. Giansoldatiová: „Příští rok uplyne sto let od genocidy Arménů a turecká vláda k tomu zaujímá negacionistický postoj. Vy jste v Turecku mluvil o mučednictví krve, jež se v případě Arménů týká půl druhého milionu lidí.“

„Dnes jsem navštívil v arménské nemocnici arménského arcibiskupa, který je již delší dobu nemocen. Během této cesty jsem se setkával s Armény. Turecká vláda učinila gesto minulou dobu. Tehdejší premiér Erdogan napsal list v den tohoto výročí. Tento list je podle některých velmi chabý, ale bylo to podle mého názoru určitě - nevím, zda velké či malé – podání ruky. A to je vždycky plusové. Mohu natáhnout ruku méně nebo více a čekat, co mi řekne druhý, abych se neocíl v rozpacích. To, co učinil turecký premiér, je pozitivní. Na srdci mi leží jedna věc a tou je arménsko-turecká hranice. Kdyby byla otevřena, bylo by to krásné! Víím, že jsou v tamějším regionu geopolitické problémy, které neusnadňují její otevření. Musíme se však modlit za smíření národů. Víím, že na obou stranách existuje dobrá vůle. Tak věřím a musíme se snažit pomoci, aby se tak stalo. Na příští rok se připravují mnohé pietní akty tohoto výročí. Doufáme, že cestou malých gest a malých krůčků dojde ke sblížení. Toto mne v této chvíli napadá.“

ZNOVU TICHŮ A DUSNO

Už ani muk! Tak končila moje maminka diskusi se mnou vždycky, když jsem trval na svém. S rodiči přece mohou diskutovat pouze dospělí potomci! – Už ani muk! slyším také v české církvi. „Se širší diskusí se nepočítá, tato fáze už proběhla“. (KT 44-14). Asi opravdu proběhla, jako myška proběhla, že jsme si to ani neuvědomili, tato fáze ... Diskuse k jednání biskupské synody v Římě. Nejedná se tam o uvolnění morálky, ale o řešení situace milionu katolíků, postižených rozvodem nebo úchylnou. Známe to z evangelia: kdo opustí svůj protějšek a vezme si jiný, cizoloží. Toho, kdo zůstane opuštěný, Ježíš nezmiňuje, ten je tedy mimo hru. Ale i cizoložník může jednou své věrolomnosti litovat, leč není mu pomoci. Má rozbít svou rodinu? V církvi je možné odpustit bestiálním vrahům a podat jim Eucharistii, ale kajícím rozvedeným a civilně oddaným to nelze, byť sebevíc litují. Zpovědník by rád, ale právník je proti: „My máme zákon ...“ (Jan 19,7). Leč „běda vám, znalci Zákona!“ (Lk 11,52).

Už ani muk; s diskusí se nepočítá, říká se nám, i když jsme dávno dospělí. Od Krista by nikdo neslyšel „nejde to“, když se mu kdo vrhnul k nohám. „Nejde to“, slyší miliony lidí od poloviny biskupů světa. „Jde to“, říká ta druhá polovina. Která z nich je blíž Ježíšovi?

Jan Rybář

UMĚNÍ SLAVIT

Na důležité setkání a na významné slavnosti se připravujeme.

Advent je bdělým očekáváním, přípravou, otevíráním se tomu, který nás ve všem přesahuje. Víme, že o nás má velký zájem. Trochu si dělá starosti, zda mu budu stačit, jestli nebudu povrchní, zda nepromarním velkou příležitost. Samozřejmě, že Ježíš k nám nepřichází jednou do roka. Ale každý rok nám je příležitostí znovu vykročit výš, odvážit se do větší blízkosti, vydat se k dalšímu porozumění.

Vnitřně se uspořádat, abych byl příjemným darem pro druhé, je důležitější než vnější úklid, pečení cukroví a kupování dárků. Samozřejmě, že je to nejobtížnější.

Advent je opět příležitostí k rodinné konferenci. Nejen v zaměstnání máme pracovní porady. Doma se nejdříve tatínek zeptá maminky, co by si přála, v čem se má změnit. V jedné věci. Pak se zeptá dětí, co by by mu v jedné věci poradily. Potom se zeptá maminka tatínka ... a děti ...

Děti chtějí být velké, časem se sami začnou ptát rodičů, aby jim poradili, co změnit na svém chování.

Na Vánoce (a o dovolené) od svých blízkých bláhově očekáváme, že budou jednat podle toho, co nám na očích uvidí. Ale tak to nefunguje. I v nejlepších rodinách se může stát, že o svátcích dojde k nějakému rozladění. Je moudré se, třeba na 4. neděli adventní, společně poradit: co je podstatné, co od sebe navzájem očekáváme a co jsme ochotní pro společné slavení udělat.

Jestli se manželé spolu umějí poradit a dohodnout, ukáží dětem cestu k porozumění s druhými a k umění slavit. /v

AKTUALITY

Adventní duchovní obnova – v sobotu 13. prosince 9.30-12 hod. v jídelně Orlovny na Orlici.

Adventní bohoslužba obrácení – v neděli 14.12. v kostele sv. Václava v 15 hod.

„Lucerničková“ mše na Štědrý den v 16 h. v orlickém kostele.

Na Slavnost Narození Páně 25. prosince na Orlici v 10.15 při bohoslužbě dává Familia cantorum

„Čekou mši vánoční“ Jana Jakuba Ryby.

Na sv. Štěpána 26. prosince koncert dětí „Zpívání u jeslí“ v kostele sv. Václava v 15 hod.

Betlém kostela sv. Václava – k zhlédnutí pro veřejnost 26.12. 14-17 hod.

Koncert Corale – sbor žambereckého gymnasia 27. 12. v kostele sv. Václava v 16.30 h.

Poděkování za rok 2014 – 31.12. Kunčice v 17 hod.

Přátelství Boha křtem přijala

23.11. Vanesa Kozlová

Lásku, úctu a věrnost si slíbili

8.11. Michal Horák a Lenka Menclová

Ke vzkrášení jsme vyprovodili

14.11. Milana Suchomela	85 let
20.11. Jarmilu Stejskalovou	90 let
22.11. Martu Švecovou	82 let
28.11. Drahomíru Bárnetovou	83 let
29.11. Jana Hubálka	90 let

FARNÍ RADA 12. listopadu

Adventní koncert – 29.11. v kostele sv. Václava. V loňském roce byl koncert v neděli před rozsvícením stromu na náměstí. Nechceme, aby byl koncert rušen hlukem z náměstí, proto bude v sobotu předvečer 1. neděle adventní.

Mikulášská nadílka – 7.12. po bohoslužbě na Orlici.

Návštěva nemocných – od 8. prosince bude pan farář navštěvovat nemocné. Kdo má zájem, nechť se ozve.

Duchovní obnova – 13.12. v 9.30-12 hod. v jídelně Orlovny. Předem rozdáme písemný materiál.

Vánoční svátky – oslavy Ježíšova narození chceme připomenout veřejnosti. Připravíme plakáty se všemi vánočními akcemi, včetně bohoslužeb („lucerničková“, Rybova mše, Zpívání u jeslí, Colare ...).

„Zpívání u jeslí“ - koncert dětí na sv. Štěpána 26. prosince v kostele sv. Václava v 15 hod.

Betlém pro veřejnost - v kostele sv. Václava 26. 12. 14-17 hod.

FR příště – 10.12. v 19 h. na faře.

zapsala: *Jana Skalická*

BESEDY SE SNOUBENCI A NOVOMANŽELY

(víra není podmínkou)

Od 11.1. 2015 každou neděli v 18 hod. na faře.

Téma:

- k čemu je manželství dobré
- rozdíly mezi mužem a ženou, čím se můžeme navzájem obdarovat
- zamilovanost a láska
- umění komunikace
- pravidla soužití (odpuštění, řešení sporů, hádek ...)
- soužití s rodiči (pravidla, výhody a úskalí)
- hospodaření s penězi
- trávení volného času
- výchova dětí
- obsah manželského slibu
- posláním manželů
- sexualita jako boží dar a most
- příprava na svatební obřad

Výstava: Společné dílo rodiny Brodských.

Goblény, malby a fotografie Evy, Jiřího, Jana a Janovy manželky Kláry. 9.45-11.45 h. orlický kostel každou neděli do konce února nebo po dohodě na tel.: 731 402 236.

PROSINEC VE STREETU

Přijďte si společně s námi užít předvánoční čas

4.12. 16-18 h. PEČENÍ PERNÍČKŮ
9.12. 15-18 h. ZDOBENÍ PERNÍČKŮ
11.12. od 16.30 h. PERNÍKOVÁ VĚŽ
15.-19.12. VÝROBA dárkových taštiček a jiných dárečků

Preventivní téma: JEZME STRÍDMĚ

Program je vyhrazen pro uživatele NZDM, pro děti a mládež ve věku 6-20let. Taušlova 714, Letohrad,

ZPRÁVY Z CHARITY

MARIEN V LETOHRADĚ

31. října jsme vyslechli v evangelickém kostele v Letohradě koncert folkové skupiny Marien. Koncert skupiny Marien vyhrála Hela Peškarová z Letohradu, která byla vylosována ze všech účastníků internetové sbírky na podporu realizace CD „Ze skla“, a svoji výhru věnovala Charitě. Oblastní charita tento nečekaný dar věnovala svým dobrovolníkům, koledníkům Tříkrálové sbírky a všem příznivcům Charity.

Koncertu se účastnilo cca 130 návštěvníků a zisk z dobrovolného vstupného ve výši 7.700 Kč použila Oblastní charita na zakoupení 2 ks oxymetrů. Tento přístroj slouží charitním sestrám k měření množství kyslíku v krvi u pacientů domácí hospicové péče. Děkujeme MARIEN a všem, kdo přišli.

ADOPCE NA DÁLKU 2014/2015

Od listopadu 2014 probíhá v Letohradě další sbírka na podporu vzdělání chudých indických dětí.

Farnost Letohrad podporuje 13 indických

dětí formou projektu Adopce na dálku. Následující ročník sbírky budou opět rozmístěny pokladničky v kostelech v Letohradě, na Orlici, v Lukavici a v Mistrovicích, do nichž mohou zájemci do konce února 2015 přispět. Přispět je možné i na středisku Oblastní charity v Letohradě. Z výtěžku bude dětem zaplácena škola na další rok. Více informací na www.uo.charita.cz

MĚSÍČNÍ SBÍRKY ŠATSTVA

Měsíční sbírky šatstva během zimy nebudou. Poslední se koná 3. prosince 2014 a následující až **4. března 2015**. Dále pak budou pokračovat jako obvykle každou první středu v měsíci **od 13 do 16 hodin** na středisku Oblastní charity UO v Letohradě, Na Kopečku 356. Přinést můžete použitelné a čisté šatstvo, obuv, ložní prádlo, dětské pleny, látky, nádobí. Věci po vytrídění dále slouží klientům Pobytového střediska v Kostelci nad Orlicí, lidem bez domova a sociálně potřebným rodinám, o které se stará Oblastní charita Ústí n.O. Textil z bílých kontejnerů, které jsou rozmístěny po městě, není určen pro naši Charitu. Kdo tedy chcete podpořit místní potřebné, prosíme o donesení věcí ve výše uvedených termínech na středisko Charity v Letohradě. Kontaktní tel.: 734 769 713. Děkujeme.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2015

V prvních lednových dnech proběhne v našich obcích a městech tradiční Tříkrálová sbírka. Popatnácté nás navštíví tři králové, kteří přinesou do našich domácností přání štěstí, zdraví a pokoje, a všem občanům dají také možnost prostřednictvím organizací Charit přispět potřebným.

Tříkrálová sbírka je největší dobrovolnická akce v ČR. Za 15 let své existence si získala důvěru lidí a díky ní se Oblastní charitě daří podporovat některé služby na Orlickoústecku.

Ve sbírce za rok 2014 vybralo v našem regionu 470 skupinek koledníků celkem 2.143.718 Kč. 65 % z výtěžku zůstává Oblastní charitě a tato částka byla použita v souladu se záměry zejména na:

- zajištění služby domácí hospicové péče a zakoupení speciálních zdravotnických pomůcek
- auto pro sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- vybavení Centra sociálních služeb v Lanškrouně

Záměry použití Tříkrálové sbírky 2015 jsou tyto:

- Občanská poradna – zajištění služby, rozšíření o kontaktní místo v České Třebové
- Domácí hospicová péče – zajištění služby, pořízení speciálních zdravotních pomůcek
- Šance pro rodinu – zajištění služby
- Sociální rehabilitace Lanškroun – zajištění služby
- Centrum pod střechem Letohrad – zajištění služby, vybavení
- Sociální sprcha v Ústí nad Orlicí
- Nízkoprahové denní centrum pro lidi bez

domova v Lanškrouně

- Charitní pečovatelská služba – zajištění služby
- Fond na rozvoj stávajících projektů
- Přímá pomoc
- Pomoc do Indie

Každá skupinka koledníků Tříkrálové sbírky má u sebe zapečetěnou pokladničku se znakem Charity ČR, průkaz vedoucího skupinky, na kterém je číslo shodné s číslem pokladničky, a občanský průkaz, kterým se v případě potřeby prokazuje.

Podporou charitních služeb tato sbírka pomáhá konkrétním lidem. Díky Tříkrálová sbírce 2014 mohla Oblastní charita pomoci např.: Služba „Šance pro rodinu“ pracuje s rodinami, ve kterých je ohrožen vývoj dítěte, a snaží se vést její členy k samostatnosti a odpovědnosti. Sociální pracovnice hodnotí práci s jednou klientkou službou:

„Cílem spolupráce s paní S. bylo především zpřehlednění jejích dluhů, nastavení řádu ve finančních záležitostech a hospodaření s penězi, a dále navázání kontaktu s jinými osobami, především dětmi, protože její dvouletá dcera nebyla zvyklá na společnost, a mezi neznámými lidmi plakala.“

Během pravidelných schůzek sociální pracovnice paní pomáhaly se sepsováním různých žádostí, dopisů, s vyplňováním formulářů nebo při návštěvách telefonátů. Doprovodily ji také k lékaři nebo na úřady, kam si netroufla jít sama a v případě potřeby jí objasňují obsahy písemností. Pomohly také paní kontaktovat exekutory a domluvit splátkové kalendáře, takže celá situace paní S. se znatelně posunula, jak uvádí sociální pracovnice: *„Naše klientka dobře spolupracuje a snaží se. Poctivě vyplňuje tabulku s přehledem svých výdajů, což usnadňuje orientaci v její finanční situaci. Naučila se hradit své platby pravidelně a sama už také přemýšlí o tom, co je třeba uhradit přednostně, a jak rozvrhnout hospodaření s penězi. Cítí se jistěji, nebojí se zeptat, když něco neví, zvládá telefonovat a troufne si i sama cestovat do většího města...“*

A velký pokrok udělala také její dcera, která začala s maminkou – a zpočátku i za doprovodu sociální pracovnice – docházet do klubu maminek. Zde si postupně zvykla na nové lidi i prostředí a poznala, že se jich nemusí bát, stydět se, ani žárlit...

Tříkrálová sbírka tak díky podpoře služby „Šance pro rodinu“ pomohla jedné konkrétní mamince a jedné konkrétní holčičce, které neměly jen to štěstí, že stály na stejné startovní čáře jako my.

V r. 2013 docházely tři sociální pracovnice do 27 rodin v regionu Orlickoústecka.

Pan C. ukončil po domluvě s lékařem hospitalizaci v nemocnici, protože chemoterapie již nepomáhala. Velmi si přál umřít doma. Proto se rodina obrátila na domácí hospicovou péči, poskytovanou Oblastní charitou Ústí nad Orlicí. *„Hned po prvním telefonátu jsme věděli, že rozhodnutí bylo správné,“* říká pacientova dcera, *„přijela k nám domů sestřič-*

ka s panem doktorem, který naordinoval léky tlumící bolesti, a zároveň jsme domluvili potřebné náležitosti. Zpočátku dojížděly sestřičky 2x denně, většinou ale také během dne volaly, aby se ujistily, zda je vše v pořádku. Byly velice přátelské a milé, plné energie a sdílely s námi naše starosti i radosti. Každý den přicházely s úsměvem, a jelikož tatínek nikdy neztrácel svůj celoživotní smysl pro humor, vtipkovaly spolu s ním, což vytvářelo veselou atmosféru. Samozřejmě byla také jejich vysoce profesionální zdravotní péče. V případě potřeby jsme jim mohli volat 24 hodin denně. Byly pro nás i pro tatínka po celou dobu velkou oporou.“

Celá rodina hodnotí poslední chvíle, které mohla strávit doma s tatínkem, jako velký dar a důležitý prožitek. Do posledního okamžiku mohli o tatínka pečovat a projevovat mu blízkost, uvádí paní C.: *„za vše vděčím sestřičkám z Charity. Bez jejich služeb domácího hospice bychom jen těžko mohli tatínkovi dopřát důstojný odchod.“*

Sestry domácí hospicové péče doprovodily v r. 2013 ke konci života 117 pacientů na Orlickoústecku, ošetrovatelskou péčí poskytl sestry 1.660 pacientům.

KLIENTŮM OBČANSKÉ PORADNY

Občanská poradna Ústí n. O. poskytuje bezplatně, nezávisle a diskrétní poradenství všem občanům bez rozdílu. V okrese má další čtyři kontaktní místa (Králíky, Lanškroun, Letohrad a Vysoké Mýto). Nejčastějšími dotazy je problematika dluhů, exekucí, rozvodů, soudských vztahů, pracovního práva, ochrany spotřebitele atd.

V r. 2013 využilo služeb občanské poradny 882 klientů z Orlickoústecka.

Bližší informace k Tříkrálové sbírce a činnosti Oblastní charity naleznete na webu www.uo.charita.cz nebo v časopise Charitní aktuality, který budou roznášet koledníci. Oblastní charita Ústí nad Orlicí, Na Kopečku 356, Letohrad /M

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme sboru Familia cantorum za krásný adventní koncert. České adventní písně mají světovou úroveň. Je vidět – a lze slyšet – že naši předkové hledali vyšší smysl života ... Krása nás povznáší.

PODAŘILO SE

Celá věž mistrovického kostela je opravená. Než se rozkryla střecha věže, nevěděli jsme, jak mnoho dřeva je třeba vyměnit. Poprvé za mou praxi byla škoda menší než jsme předpokládali. Znáte to, jak se vrtno do staré stavby, hned se ukáží další skryté vady. Střešní trámy a prkenné bednění napadené dřevomorkou byly vyměněny a dvě rozkrytá pole bednění věže byla pokryta novým mědným plechem. Dříve se mědný plech samočinně pokrýval zelenou měděnkou, poslední čas, díky kyselým deštům, plech nezelená, proto je patinován. Tak se stalo i zde, aby nová část plechu barevně nerušila celek. Ministerstvo kultury na opravu poskytlo

520.000 Kč, Pardubický kraj 50.000 Kč. Cena opravy střechy věže byla menší, proto jsme odpovídající část peněz vrátili Ministerstvu kultury a požádali je o příspěvek na opravu vnějšího pláště věže (abychom využili lešení, které u věže stálo a tím ušetřili) a Ministerstvo nám vrácenou částku poukázalo na opravu fasády.

Statické trhliny zdiva věže byly spraveny, z omítky byly chemicky odstraněny mechy a lišejníky a starý akronátový nátěr. Kamenné prvky byly zrestaurovány, omítka opravena a penetrována. Nanesený štuk byl trojnásobně natřen fasádní barvou.

Část demontovaného hromosvodu byla znovu připevněna. Parapety z měděného plechu jsou nové. Kulaté okénko je vyměněné za nové. Je natřen železný kříž na vrcholu věže, jsou natřeny rámy oken a nosný žebřík hromosvodu.

Obec nechala opravit ciferníky hodin.

Bezplatně pan Jan Novotný a jeho synové odstranili starý nátěr dveří a natřeli dveře a rámy oken. Pan Antonín Řehák udělal nové okno. Pan Svoboda se staral o opravu ciferníků.

Díky dotacím Ministerstva kultury, Kraje Pardubic, obce Mistrovce, farnosti, řadě darců a ochotných brigádníků se oprava podařila. I počasí nám přálo. Vám všem děkujeme za jakékoliv přispění.

Úpravu dveří dokončíme v příštím roce.

Celková oprava přišla na 1.021.249 Kč.

Vyúčtování uvedeme v novém roce v hospodaření farnosti.

Václav Vacek

OPRAVA KOPEČKU

Už jsme vám psali, že generální opravy střechy kaple a ambitů jsou dokončeny. Ministerstvo kultury nám ještě v listopadu poskytlo 200.000 Kč na podbití ambitů. (Na Ministerstvu máme dobrou pověst pro pečlivé a smysluplné opravy památek.)

Město Letohrad přispělo 25.000 Kč.

Oprava stála 225.907 Kč.

Zbývá nám podbit jeden a půl ambitu. /v

EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA

V předvečer 17. listopadu jsme děkovali za pětadvacetiletou svobodu. Sbírkou 6.000 Kč jsme věnovali na pomoc Ukrajincům (“SOS Ukrajina”). /v

LIDSKÁ PRÁVA JSOU PRO POLITIKY ZBYTEČNÁ

Světlana Gannuškinová nechce emigrovat, i když jí mnozí v Rusku vyhrožovali. Nezalekla se ani tehdy, když se její fotografie, telefonní číslo a adresa objevily na řadě webů ruských fašistických hnutí s výzvou k fyzické likvidaci. Už čtvrt století pomáhá nespravedlivě stíhaným, uprchlíkům, lidem křivě obviněným z terorismu. Do Prahy přijela na konferenci „Za naši a vaši svobodu“, pořádanou společností Člověk v tísni.

Netajíte, že jste v opozici k režimu prezidenta Vladimíra Putina. Cestujete hodně po světě a vysvětlujete jeho podstatu. Če-

káte, že se dovoláte pomoci v zahraničí? Neměli by si Rusové vlastně udělat doma pořádek sami?

Chápu velmi dobře, že se svou těžkou situací se musíme vypořádat sami. Nakonec i za to, co naše země teď provádí, jsme my, její občané, plně zodpovědní. Jsme zodpovědní za to, jaký máme režim, za to, že válčíme s Ukrajinou. Pokud mne někdo z toho obviňuje, musím to přijmout.

Mají pak tedy vůbec nějaký význam sankce a tlak, který se část světa pokouší na vedení vaší země vyvíjet kvůli jejímu vojenskému angažmá na Ukrajině?

Mají. Sankce - jak ekonomické tak politické - mají smysl. Všechny protestní akce v zahraničí mají velký smysl. Pokud by v den, kdy došlo k anexi Krymu, velvyslanci všech demokratických zemí v Rusku okamžitě nastoupili do letadel a odletěli, ukázalo by to jednoznačně vztah slušné části světa k tomu, co Rusko provedlo. Jenže to se nestalo.

Tohle by prezidenta Putina vystrašilo?
Bezpochyby. To by pro něj byl šok. Ocitl by se v těžké situaci.

Jenže nikoho ze západních politiků něco takového ani nenapadlo. Jste zklamaná?

Spíš mám obrovské obavy, že i u vás se odehrává proces, kdy zájmy, především ekonomické, se stávají nejdůležitější hodnotou. A termín „lidská práva“ se naopak mění v cosi nadbytečného. Politici ho už mají plně zuby, nejen u nás, ale i jinde v Evropě.

Ruská média často uvádějí, že v tomto směru, a nakonec i v míře loajality k Rusku, dnes v Evropě vedou Maďarsko a ČR ...

Obávám se, že to je pravda. Chyba byla už to, že vaši vysocí politici jeli na naši olympiádu. Evropa by měla být ve svých postojích jednotná. Ale Moskva dělá vše, aby nebyla.

Náš prezident Miloš Zeman například na rozdíl od některých jiných evropských politiků tvrdí, že sankce jsou k ničemu, a že s Putinem se musí hovořit ...

S Putinem se musí mluvit. To má váš prezident pravdu. Ale záleží na tom jak. Nelze s ním mluvit tak, jak to dělá Angela Merkelová - jako tetička s neposlušným adolescentem. Laskavým tónem ho napomínat. Kdepak. Musíte mu jasně a stručně pojmenovat, čeho se nesmí dopouštět.

Možná se ho Evropa obává.

Bát byste se měli zejména toho, abyste se neocitli příliš pod vlivem destruktivních procesů. To, co se u nás děje, je tragédie nejen Ruska. Ale i Ukrajiny a nakonec celého světa. Projevuje se někdy v prostých mezilidských vztazích. Pro mne bylo tady na konferenci nejhorší, když jsem se seznámila s ukrajinským kolegou a podala jsem mu ruku. V tu chvíli jsem si uvědomila, že si nemohu být jista, zda mi na toto gesto vstřícně odpoví. A vůbec nejhorší je, že kdyby mi ruku nepodal, musela bych přiznat: má na to právo. Musela bych se smířit s odpovědností za to, co se děje v mé zemi. Totéž si musíte připustit vy. Jde o naši společnou tragédii, která nemůže být omezena hranicemi jednoho nebo dvou států.

Zatím ale umírají na Donbasu hlavně ruš-

tí vojáci. Vnímá je ruská společnost jako zbytečné oběti?

Bohužel na rozdíl od čечenské války dnes neexistuje to staré známé hnutí Matek vojáků. Tehdy prostě ženy jely do války, aby odtud dostaly své syny, kteří nevěděli, za co mají položit život. Dnes je to úplně jiné. Když se dnes členky tohoto starého hnutí obrací na současné maminky vojáků bojujících na Ukrajině, narazí.

Narazí na nepochopení?

Na explozi vlastenectví. Protože některé ženy jsou dokonce hrdé na to, že jejich dítě brání

svou vlast před ukrajinským fašismem, jak to slyší z televize. Některé dokonce oslavují i své mrtvé syny jako hrdiny. Ruská společnost je obětí hesel, které šíří prezident Putin. Jedním z nich je: Obnovíme velmoc. Podléháme iluzi, že za Sovětského svazu bylo mnohem lépe. Protože život sice nestál za nic, ale zemi jsme měli velikou. A k čemu jsme došli teď? Život nestojí za nic, a ještě se nám země smrskla, takže se zase zvětšíme a budeme mít alespoň děřavu, když už se nám nepovedlo zvednout se z kolien. Když jsem byla po anexi na Krymu, jeden mladík, který stál ve frontě na ruský pas, mi řekl: „My přece obnovujeme Sovětský svaz! V těch hranicích, ve kterých existoval.“ A teď se podržte, jaké hranice měl na mysli. Prý od Krymu po Aljašku. Podle těchto lidí je naše i Aljaška. Takhle se tedy obnovuje pocit národní hrdosti.

... a hrdostí na své předky, kteří zvítězili nad fašismem?

Termín fašismus byl teď geniálně využit Kremlem. Proč se o fašismus nemluvílo, když Moskvou pochodovaly tzv. ruské marše, mladí muži řvali „Rusko pro Rusy“ a nesli portréty Hitlera? Zato na Ukrajině teď vidíme fašistů spoustu. A my, Rusové, jsme jakoby povinni jít před nimi bránit své bratry. V ruské mentalitě je hluboce zakořeněna povinnost odevzdat bratrovi svou poslední košili. Pro nás není důležité mít košile dvě, abychom se mohli podělit, ale dát člověku v nouzi právě tu naši jedinou, poslední. Důkazem toho jsou důchodkyně - ještě nedávno chodily na demonstrace a volaly, že mají nízké penze a že stát se o ně nestará. Teď chodí na jiné akce a své mrzké penze rozdávají do krabiček, na kterých je napsáno „Na pomoc Donbasu“. Já

tam nic nevhodím. Byla jsem totiž na Majdanu a neviděla jsem tam jediné protiruské heslo. Zato tam byl transparent: „Rusové, nevěřte tomu, my vás máme rádi!“ Nejhorší je, že fobii z údajného ukrajinského fašismu podléháte už i vy v Evropě. Mnoho let hovořím s vysokými evropskými politiky. Naslouchají mi, a pak mi odpoví dvěma slovy: „Ropa, plyn.“ Jediné, co jim na to mohu říci, je, aby přisedli z aut na kolo.

S. Gannuškinová (*6.3.1942), jednau ze zakladatelek organizace Memorial. Matematiku vyměnila v r. 1990 za obhajobu nespravedlivě stíhaných. Byla za svou statečnost vyznamenána řadou cen. Mj. získala v r. 2006 cenu Homo Homini udělovanou společností Člověk v tísni. V r. 2010 byla navržena na Nobelovu cenu míru. Organizace Občanská pomoc, kterou vede, byla zařazena podle ruského zákona na seznam zahraničních agentů, protože je mj. financována ze zahraničních grantů. Gannuškinová říká, že odmítá nosit veřejně „žlutou hvězdu“ a na svých materiálech neuvádí povinně „organizace je zahraničním agentem“. Za to jí v Rusku hrozí trestní stíhání.

NAHOŘE VIDÍM DRAVCE, TADY DOLE OBĚTAVCE, říká farář a disident Kordík

Josef Kordík je morální autoritou. Opravoval kostely, celý život pomáhá lidem a desítky z nich skrze víru „zachránil“. Signatář Charty 77 se po 25 letech svobody rozhodl k ojedinelému kroku. Podepsal dokument Slovo k Listopadu, který upozorňuje na riziko ztráty demokracie.

Proč jste se připojil k prohlášení Slovo k Listopadu?

Občas mi někdo říká: Jak to, že chartisté nekritizují současné zlořády? Odpovídal jsem na to: Musí být nejprve definován nepřítel. No, a to se mezitím stalo. Václav Klaus se na konci svého volebního období odkopal arogantní amnestií a současný prezident Zeman arogantním hulvátstvím, kterým pokálel všechny ideály sebeucty našeho národa. Text je brilantní. Kdo by nepodepsal?

Jak posledních pětadvacet let hodnotíte?

V 80. letech jsem byl dělníkem v továrně na nábytek. V mnoha věcech jsem byl a jsem mimo normu. Už si nepamatuju, jak to přišlo, že jsem napsal na malý papírek: Jaro přijde (odkaz na politické uvolnění v Československu v roce 1968, pozn. red) a podepsal jsem se. Vedoucí provozu mi to sebral a přišpendlil to na stěnu v kanceláři mistrů, kde to pak viselo roky. Když přišel listopad 89, starý nakupčí Hodboď řekl: No jo, jedny už jsou nakapsované, tak musej přijít jiný, aby se nakapsovali. Koukal jsem na něho jak blázen a říkal si: Co to ten dědek kecá? Ale už mnoho let mu dávám za pravdu. Přesto jsem nesmírně vděčný za změnu. Listopad přinesl mnohem více pozitivního.

Připadá mi, že mnozí považují svobodu a demokracii za předem danou a neměnnou veličinu ...

Ono je to ale přirozené. Zdraví si taky začnete vážit, až když onemocníte. Je to součást procesu vývoje lidského vědomí. Bohužel jsme se nenaucili jako Židé věřit nebezpečí předem, už když se jemně rýsuje.

Na co narazíte?

Je toho více. Zmínil bych třeba stále agresivnější chování putinovského Ruska a s tím spojené výstupy některých našich předních politiků.

Bojíte se jako Evropan režimu v Rusku?

Je to pouze jedno ze současných nebezpečí.

Autoři dokumentu Slovo k Listopadu upozorňují mimo jiné na nebezpečí nástupu stran vůdcovského typu. Jak to vnímáte?

Vyšší politiku vidím jako porcování medvěda. Tady, v malém městě se s těmi pár korunami hospodářů průhledněji a zodpovědněji. Nahore vidím dravce, tady dole obětavce.

Zpět do Česka. Na co podle vás ukázala poslední série voleb: parlamentní, evropské a komunální?

Považuji to za velké riziko pro naši křehkou demokracii. Voliči však umí trestat. Když je despota rychlejší než prozření voličů, délka mandátu, pak poteče krev.

Jak si jejich úspěch vysvětlujete, v čem je hlavní riziko oligarchizace moci?

Když jsou lidé líní, mají rádi jednoduchá řešení a nechtějí brát odpovědnost ani za sebe a svoji rodinu, natož za svoji společnost. Proč by toho „vůdci“ nevyužili? Když budou voliči myslet na děti a vnuky, snad budou příště volit zodpovědněji.

Před více než třiceti lety jste se zapojil do disentu. Proč jste to dělal, vřdyt vám muselo být jasné, co bude následovat?

Pravda mě děsně baví. V Bibli jsou skvělé věty o pravdě a svobodě. Mohl jsem si naostro otěstovat boží přísliby o boží ochraně. I když byl Ježíš zabít, zvítězil.

Kdybyste lidem, kteří komunistický režim nezažili, měl totalitu přiblížit, co byste jim řekl?

Nechte se zavřít do klece s pravidelným minimálním přidělem potravin tak akorát, abyste nezemřeli. Pustí vás, až slíbíte, že budete poslouchat a nezlobit, a vzdáte se všech svých snů a tužeb.

V čem byl ten systém tak zákeřný a zločinný?

Na rozdíl od nacismu, který byl otevřeně agresivní, komunismus zneužíval to nejkrásnější, co v lidech je a po čem touží: po solidaritě, po spravedlnosti a rovnoprávnosti, obětavost jedince v zájmu kolektivu. Zneužíval slova, lhal, ale tak, aby nebylo poznat, že jde o lež, tedy alespoň ze začátku. Velice důvtipně šval lidi proti sobě, využíval lidských slabostí: závisti, žárlivosti, lačnosti. Nenápadně překroutil realitu tak, aby se špatné vlastnosti lidí staly výhodou a přinášely užitek. Proto dnes lidé mají

pocit, že sami se sebou nemusí nic dělat a že „za všechno může systém“. Ale nic takového jako systém neexistuje: systém tvoří lidé.

Jistě jste přemýšlel o duchovním rozměru totality.

Totalita a evangelium jsou neslučitelné. V podobenství o marnotratném synu je Bůh představen jako ten, kdo absolutně respektuje svobodu.

Spatřujete nějaké negativní modely chování ve společnosti, které přetrvaly dodnes nebo se v současnosti dokonce umocnily?

Kde je kořist, tam se slétnou supi. Supi jsou ve všech režimech.

Z vyjadřování a chování některých čelních politiků z poslední doby vyplývá, že je tu snaha o namalování tlusté čáry za minulostí a o usmíření s exponenty minulého režimu. Co tím sledují?

Domnívám se, že je to motivované tím, aby bylo odpuštěno těm, kteří sami o tlustých čarách za minulostí nebo o usmíření se zločinným režimem hovoří. Tedy, aby bylo odpuštěno kořistníkům současným. Minulost nikdy nejde oddělit tlustou čarou, pokud ji nejprve nepřijmete a nezpracujete, nevezmete si z ní pro sebe poučení a nezměníte své chování a myšlení. Jinak si ji nesete s sebou. Platí to na osobní, rodinné i kolektivní úrovni.

Na krajích, ale i ve vládě či v zákulisí politických špiček jsou pohodlně usazení lidé, kteří spolupracovali s komunistickou mocí nebo nadbíhají autoritářským režimům. A lidé volí, jako by je už minulost nezajímala.

Milovníky svobody čeká úmorná osvětová práce. Když je žák připraven, učitel se najde. Žáci, kde jste?

Čím si ústup od demokratických principů a od obhajování lidských práv a proti tomu na první místo stavění ekonomických zájmů vysvětlujete?

Hamty, hamty, ať mám víc než tamty. Někteří politici cítí šanci, jak získat pro sebe výhody, a to nejen ty materiální.

Máte návod, jak společnost uzdravit, aby chom neupadli zpět do nějaké formy totality, nsvobody?

Masarykova malá drobná práce.

Kdy se člověk stává nsvobodným?

Když přestane přemýšlet.

Jak se tomu můžeme bránit?

Začněte od mudroslovných knih v Bibli: Kniha moudrosti, Kazatel, Přísloví, Sirachovec.

A jak se tomu může bránit společnost?

Od jednotlivce, který vyjde z obýváku a jde hledat spřízněné duše.

Na závěr se ještě dotknou vaší velké záliby: poutí ke svatým místům. Ušel jste na etapě tři tisíce kilometrů do poutního místa Santiago de Compostela ve Španělsku nebo přes jeden tisíc kilometrů do Říma. Co vám to dává?

Pokaždé jsem se vracel nadšený z krás cizích zemí. A cizina mi otevřela oči pro dosud nevnímanou krásu doma. Ta kráska mě vždy dojímal. Vyrážel jsem na pouti ve svém volném čase také proto, že jsem potřeboval regeneraci pro psychicky náročnou práci ve věznici (*roky byl vězeňským kaplanem ve valdické věznici, pozn. red.*). Šel jsem jen o řádné dovolené. Další rok jsem pokračoval tam, kde jsem předtím skončil.

Prozradíte mi největší duchovní zážitek z vašich cest?

Brzy jsem se ujistil, že nejdu sám. Stále o sobě dával vědět průvodce sv. Jakub - Santiago, patron poutníků.

Josef Kordík

* Narodil se 1. srpna 1948 v Nové Vsi nad Popelkou. Vystudoval textilní průmyslovku. V roce 1969 se rozhodl stát se knězem a v září 1970 nastoupil do semináře v Litoměřicích. Po dokončení studií a vysvěcení nastoupil v roce 1975 jako kaplan v Bílíně, poté působil v seve-ročeské Libčevsi.

* V roce 1978 podepsal Chartu 77, zapojil se do disentu a své názory projevoval otevřeně i při kázáních. Brzy se dostal do problémů s režimem, což v roce 1981 vyústilo v odebrání státního souhlasu k vykonávání kněžského povolání. Protože však ještě pět týdnů sloužil mše, byl obžalován z maření státního dozoru nad církvemi a byl odsouzen k podmíněnému trestu jednoho roku odnětí svobody, který mu byl po odvolání snižen na 6 měsíců. Poté pracoval v dělnických profesích, byl několikrát vyslýchán a ke kněžské službě se mohl vrátit až v roce 1989 po pádu komunismu.

* Po vrácení státního souhlasu mu na konci roku 1989 přidělili faru v Železnici na Jičínsku, kde působí doposud. Začal pracovat také jako vězeňský kaplan ve valdické věznici. O svém osudu z doby komunismu napsal knihu *Knih, která nemusela být*.

Tomáš Kučera, idnes, 29.11.2014

O HRANICÍCH SE NEJEDNÁ, TY SE BRÁNÍ!

Před deseti lety předalo Rusko České republice informace o osudu nejvyššího vojenského velitele v Čechách před druhou světovou válkou Sergeje Voječovského. Muž, kterému byla odepřena obrana země před nacisty, zemřel v roce 1951 na Sibiři.

Život Sergeje Voječovského je příběhem muže, který zažil velká vítězství i tragické prohry. Narodil se roku 1883 v běloruském Vitebsku a absolvoval ruské vojenské školy. Za boje v ruské armádě v první světové válce byl mnohokrát vyznamenán, po bolševickém převratu ale odmítl přejít na stranu „revoluce“ a v následující občanské válce se připojil k československým legionářům. V květnu 1921 přijel do Prahy a v hodnosti generála byl přijat do československé armády. Roku 1927 převzal Zemské vojenské velitelství v Brně a o osm let později byl jmenován zemským vojenským velitelem v Praze. Byl hodnocen jako mistr vojenské taktiky a strategie.

Koncem září 1938 jako jeden z nemnoha představitelů naší armády navrhol prezidentu Benešovi nepřijmout mnichovský diktát a bojovat: „Jen se nevzdávat lehce. Může to být pro budoucnost národa nezdravé,“ řekl a dodal: „O hranicích se nejedná, ty se brání!“ Když viděl váhání politiků, navrhl svrhnout vládu, ponechat ve funkci prezidenta Beneše a jít do boje. To urychlilo Voječovského osobní pád. Byl zproštěn služby a penzionován. Ihned po vzniku protektorátu se sice zapojil do podzemního vojenského odboje, ale vzhledem k nepřijatelnosti své osoby pro Sovětský svaz (s jehož pomocí odboj počítal,) se práce v ilegalitě vzdal. Po celou válku byl pak – jako mnozí další čeští generálové sledován gestapem.

A Voječovského nejspíš sledovali i tajní největší agenti. Patrně s jejich vědomím odvedli Voječovského z jeho bytu už 6. května 1945 členové Revoluční gardy. Po intervencích byl 12. května odpoledne propuštěn – ale už večer do jeho bytu vniklo komando sovětské vojenské kontrarozvědky Směrš. Od té doby Voječovského nikdo neviděl a sovětské orgány tvrdily, že o něm nic nevědí. Byla to lež: Voječovský byl unesen do Moskvy a coby emigrant odsouzen k deseti letům v pracovním táboře. Zemřel na Sibiři v dubnu 1951. Všechny prosby příbuzných i kolegů o intervenci v Moskvě byly marné: ve věci uneseného generála se odmítl angažovat ministr obrany Ludvík Svoboda, ministr zahraničí Jan Masaryk i prezident Edvard Beneš. Moskva o osudu Voječovského hlala až do listopadu 2004, kdy se přiznala k jeho únosu a věznění...
D. Hertl, Týdeník Rozhlas 44/2014

MIKULÁŠSKÁ POHÁDKA

Je 5. prosince a vesnickou bytovkou se rozléhá řinčení řetězů a zlověstné hudrování čertů. Pěta se krčí v koutku kuchyně a čeká, kdy zazvoní nevíтанá návštěva. Byl sice hodný, ale oni si vždycky něco najdou ...

Když se vřítily do chodby, měl srdce až v krku. „Tak jestlipak jsi byl celý rok hodný, Pěto?“ zeptal se vážně Mikuláš.

Petříček bojácně přikývl.

„A co ve škole – už chodíš do první třídy, jistě umíš nějakou básničku,“ pobídl hocha pán s berlou a Pěta opět ustrašeně přikývl.

„Ty neumíš mluvit, kluku!“ zahudroval čert a zaklepal před ním pytlem: „Podívej, jestli nebudeš mluvit, strčím tě tam a vezmu tě s sebou do pekla!“

Pěta se chytil máminy nohy a začal natahovat moldánky, ale tu zakročil Mikuláš, který pekelníka okřikl: „Kuš čerte!“ a pak se přitočil k hošíkovi: „Neboj se, mě musí vždycky poslechnout,“ a znova se snažil z něj vydolovat básničku. Ten ale jen bezradně koukal.

„Dobře, tak když nám neřekneš básničku, zkus nějakou písničku ...“ pokračoval opět Mikuláš, ale Pěta zas nic. Mikuláš už se pod umělými vousy a vysokou čepicí pořádně potil. Přece mu nemůže dát mikulášské dobroty jen tak – zadarmo? „No tak nám zahrej na piano, už prý chodíš do hudebky,“ chytil se stěbla Mikuláš.

Kupodivu to zabralo. Pěta se odhodlal a zabrnkal chvějícími se prsty „Kočka leze dírou, pes oknem“.

Když dohrál, čert zařinčel řetězem a zvolal mocným hlasem: „Ták, a teď ti ukážu, jak se hraje u nás v pekle, hošánku!! Hudry, hudry, hudry!!“

Posadil se k pianu ... Zavřel oči a pohladil klaviaturu ... Chvilíčku znehybněl a pak začal ...

Pěta dosud nic tak krásného neslyšel! Srdce mu usedalo ... Chtělo se mu křičet nebo utíkat nebo brečet radostí. Máma se dívala s pusou otevřenou a táta jakbysmet. Máma se v té muzice přenesla do dětství, proháněla se po louce zalité sluncem, trhala tam kopretiny a nesla je své usměvavé babičce. A táta zas držel svou malou ručkou mohutnou dlaň svého silného dědy, se kterým kdysi nad ránem chodil podstrojit kravkám do chléva ... Jejich duše jásaly ... Tak nádherně a cituplně ten čert hrál ...

Od té doby už se Pěta čertů nebál, ale zase mu vrtalo v hlavě, jak to je s tím peklem, když se tam TAKHLE hraje?! Dnes je Pětovi skoro padesát, a svého čerta však nikdy nezapomněl... /M

BUDOU VÁNOCE

Před časem – ale není to tak dlouho – žila na Moravě početná rodina. Deset dětí. Později jsem se s jedním z mladších synů, již dospělým mužem, seznámil. Seděli jsme u stolu, na němž bylo v ošatce několik rohlíků. „Doma jsme jedli jenom chleba.“ Povídá, „rohlíky by zničily rodinný rozpočet.“ „Jak jste slavili narozeniny?“ ptám se. „To bylo prosté. Ten, kdo měl narozeniny, koupil kytičku, dal ji mamince a řekl: Maminko, děkuju ti za to, že jsem se narodil.“ Ti malí kluci a holky možná už tehdy věděli, nebo možná jen tušili, že život není jen úděl, ale dar. A za ten děkovali. Skromnost se jim jevila jako něco přirozeného. Ostatně, nic jiného neznali. Takové byly i Vánoce. Vzpomínal jsem na Vánoce svého dětství, kde sice nebyla nouze, ale neskromnost se považovala za nevkus.

Dívám se kolem sebe a říkám si, co se to s námi stalo. Před obchody manifestace sobectví, uvnitř manifestace nenasytosti, v kulisách kolem, ať už na náměstích či v televizi, manifestace nevkus. Jako bychom těm, kteří

k nám přijedou na návštěvu, chtěli dokázat, co všechno si můžeme dovolit, jak se dokážeme přepcat a jak nám je jedno, co Vánoce skutečně znamenají. My to totiž většinou ani nevíme a tou nevědomostí se navíc ještě i chlubíme. Ale co, jsme zabezpečeni. O Vánocích a po Silvestru funguje přece zvýšená lékařská pohotovost. Že jsme považováni za jeden

z nejmateriálističtějších národů v Evropě, nám nevádí. Co je na tom špatného? Komunisté nás v tom vychovávali a mnozí z těch, kteří přišli potom, to jinými slovy potvrdili. Vypadá to, že se jen zlobím a zbytečně rozčiluju. Ale je mi to především líto. O Vánocích utíkám z města do malé vesnice v horách. Jediným, daleko slyšitelným zvukem jsou zvony malého kostelíka. Je to zbabělost, že nechci slyšet, jak naše popové hvězdy zpívají zmršené koledy? Ne, ale přes svoji slabost a nedostatečnost se znovu a znovu pokouším v sobě srovnat, co je zkřivené, a připravit se tak na chvíli, kdy zaslechneme zvěst, že se nám v chudičkém místě a z chudičké matky narodilo dítě, které nám bylo zvěstováno a na svět posláno. Zavrhneme je a ukřizujeme. Ale křížem přece nic nekončí. Naopak, začíná. A za to bychom měli – nejen o Vánocích a třeba narozeninách, ale každý den – děkovat. Nebo se snad mýlím? Přeji vám všechno dobré nejen k Vánocům, ale i do nového roku, na který se – přesto, že k naději je málo důvodů – společně s vámi všemi těším.

*Ivan Medek „Jak to vidím“,
z rozhlasových komentářů 2000-2002*

LABORATOŘ NA VÁNOCE

Vždycky jsem si myslel, že Vánoce se v každém případě musí obzrát ve všem, i v ulicích, i ve psech, i ve sklenicích, i ve vodě, i ve hvězdách, i ve stínech chodců a šlěpějích luno.

Ve Varšavě bylo skutečně předvánočně, předvánoční bláto a nebe při zemi a v ulici Chalubinského, hned za rohem bylo vidět, jak v suterénu balí stříbrné vánoční ozdoby a větrákem táhl takový kovově sladký ohřátý předvánoční pach. A kus dál byl ústav, za mřížovým plotem a přes dvůr, kde bylo kus sněhu a opuštěné kočičí řapíčky a prošlo se do laboratoř imunochemie, kde bylo sucho a zástupy sterilních zkumavek, mikroby, králíčí buňky, odstředivky a jedna celá kočka, jen tak, pro oživení.

Tak jsem si říkal, že i ten pokus nám musí vyjít, i to patřilo k vánočům. A vycházelo to. Dlouho do večera jsme roztřepávali séra ve zkumavkách, stovky sér ve stovkách zkumavek, prohlíželi a prohlíželi, jako když se počítají hvězdy na nebi, a dělali křížky do protokolů, dlouhé řady křížků:

Vycházelo to, co se ještě nikdy nepodařilo, byli jsme celí roztřepaní, ukřížkovaní a vskrytu nadšení.

Poslední den se za okny trousil velký varšav-

ský sníh a zkumavky stály v modravém přísvitu jako vítězná vojska na přehlídce. Psali jsme zprávu. Úplně na konci mne napadlo, že to tak není. Podíval jsem se na polského kolegu. Vůčiálně ho to napadlo taky. Jen tak docela málo. Jen tak docela málo jsem tušil, že to nemůže být tak hladké a bez chyby. Ani o Vánocích. Nikdy nic není hladké a bez chyby.

Už nebyl čas si to ověřit.

Bylo bílo, v ulici Chalubinského už měli ozdoby zabalené, lidi běhali se stromky a věž Paláce kultury mrkala absurdním rudým okem z mraků. Věž Paláce stála jako osten zabodnutý kolmo vzhůru.

I ve Vánocích, v každých Vánocích musí být osten, něco, co není a něco, co je, něco, čeho se nedostává a něco, co přebývá. Nebo někdo. Jel jsem na nádraží a jel jsem přes noc, která byla neobyčejně černá.

Do Prahy jsem dostal zprávu, že chyba byla v králících, nebyli takoví, jací měli být, přebývalo v nich protilátek, které jsme prokazovali v buňkách.

Vzpomínal jsem ten večer na laboratoř v ulici Chalubinského. Jak je asi smutno té kočce, když je tam sama a jen zkumavky se lesknou ve stojácích odrazem světél zvenku. Odjenu.

Miroslav Holub

ZPRÁVA

Anička je pohledná mladá žena, holka krev a mlíko. Vysoká hrdá postava, bystrý praktický úsudek, smysl pro humor. Má se k práci, vždyť je ze statku.

Když se zasměje, každý hned pookřeje. Její srdečný smích je jak líbezná zvonkohra, přirozený jako když dítě hladíte po vláskách, radostný jako když náhle uslyšíte milovaný hlas ...

Sedí v kanceláři, kterou má označenou jménem a telefonem, a do níž tu a tam zavítají i bezdomovci. Někteří brblají, někteří chtějí dvacku na pivo nebo vyměnit oblečení, někteří při čaji vypráví báchorky, někteří se zlobí a nadávají, někteří poděkují ... Nakonec jdou všichni dál.

Jednou se ozvalo nejisté zaklepání. Mladší muž, který vešel, působil unaveně a byl cítit močí. Nechtěl si sednout, jen požádal o spodní prádlo a kalhoty. Když mu Anička dávala obnošené šatstvo, plaše se pousmál. Pak hned rychle odešel.

Asi za hodinu přišla Aničce tato sms: „Jste krásná!“

Dárek od bezdomovce...

/M

DLOUHÁ CESTA KE SVOBODĚ

Nedávno jsme zhlédli britsko-jihoafrický film „Mandela – dlouhá cesta ke svobodě“. Jedná se o životopisný film o Nelsonu Mandelovi, jedné z hlavních postav boje černochů proti apartheidu v Jihoafrické republice. Film začíná Mandelovým dětstvím a končí okamžikem jeho zvolení do funkce prezidenta.

V Jižní Africe žije méně než 15 % bělošských obyvatel. Tato menšina na jedné straně přinesla této zemi hospodářský rozkvět a na druhé straně nevybíravým způsobem potlačovala práva černochů. Nelson Mandela jako vystudovaný právník zprvu věřil, že se může prosadit díky svým znalostem a schopnostem. Bohužel brzo zjistil, že jako černoch nemá žádnou šanci. Přes veškerou jeho snahu zůstává pro bělošské úřady pouze „boy“ (kluk) – takto pohrdlivě běloši oslovovali i dospělé černochy. Nelson Mandela tedy vstupuje do Afrického národního kongresu (ANK), politické strany bojující zprvu nenásilně za práva černochů. Po zpřísnění rasových zákonů jihoafrického vládnoucího systému rasové segregace vedení Afrického národního kongresu v čele s Nelsonem Mandelou vstupuje do ilegality a zahajuje ozbrojený boj proti utlačovatelům. Organizují sabotáže, ozbrojené útoky proti bělošským úřadům apod. Po jedné nezdařené sabotáži je vedení ANK policií odhaleno a zatčeno. Při soudním procesu, přestože všichni očekávají trest smrti, dostanou obvinění „pouze“ doživotní žalář. V tomto žaláři zpočátku za velmi krutých podmínek (které se postupně zmírňují) zůstávají odsouzení celých 27 let. Krátce po zatčení Nelsona Mandely je zatčena, a šestnáct měsíců hrubě

vyslýchána i za použití mučení, Mandelova manželka Winnie. Především v osmdesátých letech minulého století sílí tlak světového veřejného mínění na Mandelovo propuštění, na JAR jsou uvaleny světovým společenstvím hospodářské sankce. Tento tlak společně s rostoucí nespokojeností černošského obyvatelstva, která přerůstá až v ozbrojené střety, nakonec vyústí v roce 1990 až v propuštění nejen Nelsona Mandely, ale celého vedení ANK. Nelson Mandela přichází po 27 letech do společnosti zmítané nenávistí, v situaci, kdy fakticky v celé zemi zuří občanská válka. Jeho velikost spočívá především v tom, že přichází s poselstvím odpuštění a usmíření, které ostře kontrastuje s postojem jeho manželky, která aktivně organizuje nepokoje a říká Mandelovi: „Národ je plný hněvu a touží po pomstě, a ty to nechápeš“. Tento konflikt v osobním Mandelově životě končí rozchodem s manželkou. Vrcholem filmu je Mandelovo vystoupení v televizi v okamžiku vrcho-

lících pouličních bojů, ve kterém říká: „Jediná skutečná cesta dopředu je odpuštění a mír. Já jsem odpustil. A když jsem já odpustil, proč byste nemohli odpustit i vy? Odpusťte a přijďte volit.“ (Byly vypsaný první svobodné volby za účasti černošského obyvatelstva). A národ, z velké části díky Mandelovu osobnímu příkladu, poslechl a situace v zemi se postupně začala uklidňovat. Tím Mandela zachránil JAR před krvavou občanskou válkou, která by jistě měla jenom poražené a způsobila by celkový rozvrat země.

A teď se přenesme do Československa na konec druhé světové války, kdy sílí nenávist českého obyvatelstva proti Němcům žijícím v Sudetech (od 13. a 14. století). Češi se Němcům mstí, což vrcholí nejprve jejich divokým, později zákonem schváleným odsunem. Jak by se situace vyvíjela, kdybychom měli našeho českého Mandelu, který by se postavil za usmíření a odpuštění Němcům. Jak by dnes asi vypadalo pohraničí? Došlo by ke komunistickému převratu v roce 1948? Nebyli bychom dnes bohatší o kulturu, schopnosti a dovednosti německého obyvatelstva? A odpustili jsme vůbec jako národ Němcům?

Ale nemusíme chodit tak daleko do historie. Vždyť i naše současná doba je plná lidí a politiků, kteří, místo aby přinášeli pokoj, zasévají nesvár a svými slovy a činy kvůli své kariéře záměrně rozdělují společnost. Budme moudřejší než oni, nedejme na jejich řeči a nenechme se rozdělovat. I zde nám může být vzorem Mandelovo poselství: „Jediná skutečná cesta dopředu je smíření a mír!“. Vždyť i my jsme na dlouhé cestě ke svobodě.

V. a M. Náhlíkovi

Dáváte k Vánocům dárky, které nejen potěší, ale taky napomohou osobnímu rozvoji?

A jaké?

z ankety

Vánoce jsou časem zastavení, časem příběhů, ve kterých ožívají prarodiče a praprarodiče, příběhy, které udržují paměť rodu. Strůjcem následujícího příběhu byl v roce 1971 můj přítel syn Michal.

V televizi v té době byla kampaň proti kouření. Michal to sledoval a zeptal se mne, zda to, co se tam říká, je pravda. Řekl jsem mu, že je. Zeptal se mne, proč tedy kouřím. Odpověděl jsem: „protože jsem hloupý“. Kluk neřekl nic, ale po dvou dnech mi dal nabídku: „když ty kouřit přestaneš, tak já nikdy nezačnu kouřit“. Čas Vánoc tuto sugestivní nabídku dítěte tenkrát umocnil. Pomohl mi zbavit se neduhu. Po dobu snad dvaceti let jsem o Vánocích tento slib připomínal, s cílem, aby hoch slib dodržel. Teď již tento dárek, který sice neležel pod stromečkem, ale byl tím pro mne nejcenějším vánočním dárkem, připomínáme, aby se tradice rodu udržovala.

Milan Hejny, odborník v didaktice matematiky

SAMOTA

Myslím, že lidé jsou obecně velmi osamělí, je úplně jedno, kde žijí. Velmi často to pozorují, protože pracují v zahraničí. Mám kontakt s mladými lidmi v různých zemích – v Německu, Švýcarsku, Finsku a mnoha dalších. A vidím, že lidi nejvíce otravuje samota; ani za nic se k tomu ale nepřiznají. Když řeší opravdu závažné věci, nemají se vlastně na koho obrátit. Obecně by se dalo říct, že je to taky kvůli civilizačnímu rozkvětu. Se stále většími výdobytky v každodenním životě zároveň zmizelo to, co bylo kdysi tak důležité – to znamená rozhovor, psaní dopisů, bezprostřední, skutečný kontakt s druhým člověkem. Všechno je daleko povrchnější, než bývalo. Namísto psaní dopisů telefonujeme. Namísto toho, abychom cestovali, putovali, co kdysi mělo jistý romantický náboj, charakter události, přicházíme na letiště, koupíme si lístek a letíme a po chvíli vystoupíme na podobném letišti někde jinde.

Mám stále častěji dojem, že velice mnoho lidí bohatně paradoxně jen proto, aby si mohli dovolit luxus samoty, aby se mohli oddělit od jiných. Mocht bydlit v domě, kolem něhož nikdo jiný nebydlí, mocht být v natolik luxusní restauraci, aby se na lidi nemačkal někdo jiný a neposlouchal, o čem mluví. Na jedné straně se té samoty lidé ukrutně bojí. A na straně druhé se člověk

O FRONTÁCH

Díky Bohu, že už 70 let nemáme zkušenost s frontami válečnými. Málokdo už si vzpomene na dlouhatánské fronty na kdeco v době totality: na maso, kozačky, knihy, pomeranče, mandarinky a banány, na výjezdni doložky, toaletní papír, dámské vložky, auta...

Vzpomenu si na to, když stojím frontu na naší malé poště. Lidé reptají a nechce se jim stát ani deset minut. A přitom je to skvělé a bezplatné cvičení v trpělivosti. Nepotřebujete k tomu nábl dres na tai či, jógu a meditace všeho druhu. Fronty se dnes už nestojí ani na lístky na oblíbený koncert. I ten lze objednat přes internet. Zaujalo mě, že jsou (hlavně mladí) ochotni vystát hodinové fronty na nový i-phone. Když nad nimi stojím s ostatními staršími lidmi v autobuse a oni sedí, sluchátka v uších, tablet v ruce a do mobilu vykřikují kdekteré intimity svých životů (pravda, to činí všechny generace) a nevidí a neslyší, kdladu si otázku: Byla by ta rozmazelená, zpovykávaná mamánkovská generace schopná jít na skutečnou frontu? Mladí islamisté jsou ochotni velmi! Doufám, že jsou i tuto schopni vstát od svých hororových, pseudoválečných virtuálních počítačových her a obětovat se, položit život za svou vlast... Dej, Bože, ať se tak nemusí stát!

Ostatně – toto je pozvánka na výstavu fotografií mladých, co se zapojili do odboje, do RAF. Je zrcadlem jak ze Sněhurky. Pravdivějším než všechny mediální hračky světa. TVÁŘE ODVÁŽNÝCH najdete v Tereziánském křídle Starého královského paláce na Hradě v Praze.

Jana Šilerová

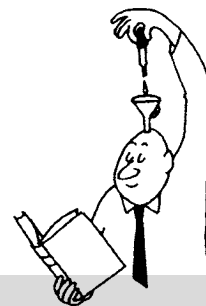

neustále snaží, aby se osvobodil od ostatních lidí. A to je to: pokud bych měl ještě něco dodat k tomu, že točím filmy o člověku, který něco hledá a dost dobře neví, co to je, řekl bych, že točím filmy o paradoxu života.

Krzysztof Kieslowski

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

neděle 7.12. 7.15 h. Letohrad 8.45 h. Mistrovice 10.15 h. Orlice	2. adventní Iz 40,1-5.9-11 Ž 85 P 3,8-14 Mk 1,1-8
sobota 13.12. neděle 14.12. 7.15 h. Letohrad 8.45 h. Lukavice 10.15 h. Orlice 15.00 h. Letohrad	18 h. Mistrovice 3. adventní Iz 61,1-2a.10.11 Lk 1,46n 1 Sol 5,16-24 J 1,6-8. 19-28 bohoslužba pokání
sobota 20.12. neděle 21.12. 7.15 h. Letohrad 8.45 h. Mistrovice 10.15 h. Orlice	18 h. Lukavice 4. adventní 2 Sam 7,1-5. 8b-16 Ž 89 Ř 16,25-27 Lk 1,26-38
středa 24.12.	Štědrý den 16 h. Orlice
čtvrtek 25.12. 7.15 h. Letohrad 8.45 h. Lukavice 10.15 h. Orlice	Slavnost Narození Páně Iz 62,11-12 Ž 97 Tit 3,4-7 J 1,1-18
pátek 26.12. 7.15 h. Letohrad 8.45 h. Mistrovice 10.15 h. Orlice	Svátek sv. Štěpána Sk 6,8-10; 7,54-64 Ž 31 Mt 10,17-22
sobota 27.12.	16.30 h. Letohrad koncert Corale 18 h. Mistrovice
neděle 28.12. 7.15 h. Letohrad 8.45 h. Lukavice 10.15 h. Orlice	Svátek Svaté Rodiny Sir 3,3-17a Ž 128 Kol 3,12-21 Lk 2,22-40
středa 31.12. čtvrtek 1. ledna 2015	17 h. Kunčice Slavnost Ježíšovy Matky Nm 6,22-27 Ž 67 Gal 4,4-7 Lk 2,16-21
sobota 3.1. neděle 4.1. 7.15 h. Letohrad 8.45 h. Mistrovice 10.15 h. Orlice	18 h. Lukavice Slavnost Zjevení Páně Iz 60,1-6 Ž 72 Ef 3,2-6 Mt 2,1-12
sobota 10.1. neděle 11. 7.15 h. Letohrad 8.45 h. Lukavice 10.15 h. Orlice	18 h. Mistrovice 1. Svátek Křtu Páně Iz 42,1-4.6-7 Ž 29 Sk 10,34-38 Mk 1,6b-11

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad, tel. 465 620 357 • Redakce: Václav Vacek, Iva Marková, Miloslava Šejvlová, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741